

Zpráva o výsledcích za rok 1999

Výzkumný záměr

Název výzkumného záměru:	VLNOVÁ A ČÁSTICOVÁ OPTIKA
Vysoká škola:	Univerzita Palackého
Fakulta	Přírodovědecká
Řešitel – příjmení	Hradil
jméno:	Zdeněk
titul před jm.	Doc. RNDr.
titul za jm.	CSc.
telefon:	(068) 543 4255
fax:	(068) 522 5246
e-mail:	hradil@risc.upol.cz
sídlo pracoviště řeš.-ulice	17. listopadu 50
město	Olomouc
PSČ	772 00

Dosažené výsledky

V rámci výzkumného záměru „Vlnová a částicová optika“ pokračoval řešitelský kolektiv v tradičním výzkumu širokého spektra problémů kvantové optiky, které navazují na souběžný grant MŠMT VS96028.

Mezi hlavní směry bádání patří studium vazebních prvků a s tím spojené problémy nelineární a kvantové optiky. Mezi nejvýznamnější výsledky v tomto směru patří přehledová práce „Quantum statistics of nonlinear optical couplers“ [1], která bude publikována v sérii Progress in Optics. Do této oblasti spadají i práce [2-4] zabývající se statistikou nelineárních procesů a interpretací Zenova jevu. Druhý okruh problémů, které byly studovány v rámci projektu, souvisí s výzkumem kryptografie a optických komunikací [5]. Třetí směr bádání je motivován teorií kvantových odhadů [6-9]. V rámci projektu byla dokončena experimentální a teoretická analýza odhadu fáze a jeho interpretace v souvislosti s operačními koncepcemi kvantové fáze. Nově navržený model ukazuje statisticky významné zlepšení přesnosti měření fáze a lze jej použít pro kalibraci šumu fázového měření. S tímto výzkumem úzce souvisí obecný problém rekonstrukce kvantových stavů. Za významný výsledek lze považovat novou metodu, založenou na odhadu s maximální věrohodností, jež reprodukuje strukturu zobecněných kvantových měření. V rámci projektu byla tato metoda mimo odhad fáze aplikována i na odhad spinu a byla porovnána s optimálními měřeními.

Otázce spojitých měření v kvantové optice je věnována práce [10]. Čtvrtý směr bádání představuje studium bezdifrakčních svazků a seberekonstrukce předmětu v rámci klasické vlnové optiky [11-13]. Výsledky jsou shrnuty v následujícím přehledu prací.

Citace publikací

Práce zaslané k publikaci:

- [1] J. Peřina, Jr., J. Peřina: Quantum statistics of nonlinear optical couplers, Progress in Optics, red. E. Wolf, Elsevier, Amsterdam, v tisku.
- [2] J. Fiurášek, J. Peřina: Two-mode squeezing in Raman couplers, J. Opt. B: Quant. Semiclass. Optics, v tisku.
- [3] J. Fiurášek, J. Peřina: Phase properties of two-mode Gaussian light fields with application to Raman scattering, J. Mod. Optics, zasláno.
- [4] J. Řeháček, J. Peřina, P. Facchi, S. Pascazio, L. Mišta, Jr.: Quantum Zeno effect in a nonlinear coupler, Phys. Lett. A, zasláno.
- [5] M. Dušek, M. Jahma, N. Lutkenhaus, Unambiguous-state-discrimination attack in cryptography with weak coherent states, Opt. Commun., zasláno, quant-ph/9910106.
- [6] J. Řeháček, Z. Hradil, M. Dušek, O. Haderka, M. Hendrych: Testing operational phase concepts in quantum optics, Phys. Rev. A, zasláno.
- [7] Z. Hradil, J. Summhammer: Quantum theory of incompatible observations, Phys. Rev. Lett., zasláno.
- [8] Z. Hradil, J. Summhammer, G. Badurek, H. Rauch, Reconstruction of the spin state, Phys. Rev. A, zasláno.
- [9] Z. Hradil, M. Dušek, Analogy between optimal spin estimation and interferometry, Phys. Lett. A, zasláno.
- [10] A. Lukš, V. Peřinová, Continuous measurement of photon number with double registration of counts, Phys. Rev. A, zasláno.
- [11] Z. Bouchal, J. Wagner: Self-reconstruction effect in free propagation of wavefield, Opt. Commun., v tisku.
- [12] J. Wagner, Z. Bouchal: Experimental realization of self-reconstruction of the 2-D aperiodic objects, Opt. Commun., zasláno.
- [13] Z. Bouchal, M. Bertolotti: Spatio-temporal self-reconstruction of the wave packet under free propagation, Opt. Commun., zasláno.

Publikované práce:

[14] R. Filip: On the stability of parametric generation process, Acta Phys. Slovaca 49 (1999) 683-688.

[15] J. Řeháček, Z. Hradil, J. Peřina, M. Zawisky, H. Rauch, S. Pascazio: Testing of operational phase concepts, Acta Phys. Slovaca 49 (1999) 749-754.

Příspěvky na konferencích:

R. Filip: On the stability of parametric generation process, 6th Central Europe Seminar on Quantum Optics, Chudobín 1999 (poster).

J. Řeháček, Z. Hradil, J. Peřina, M. Zawisky, H. Rauch, S. Pascazio: Testing of operational phase concepts, 6th Central Europe Seminar on Quantum Optics, Chudobín 1999 (poster).

A. Lukš, V. Peřinová, Continuous measurement of photon number with double registration of counts, 18th Congress of the ICO, San Francisco, California, August 1999 (přednáška).

V. Peřinová, A. Lukš: Beyond the coherent states in interferometry, how and why?, ICSSUR'99, Napoli, Italy, 1999.